

Ὁ Μητροπολίτης Μπουένος Άιρες Ἰωσήφ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΒΛΕΠΕΙ ΠΑΡΑ ΠΕΡΑ

Μητροπολίτου Μπουένος Αἶρες Ἰωσήφ

Σήμερα, 11 Ιουνίου, η Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη των Αγίων Αποστόλων Βαρθολομαίου και Βαρνάβα. Εορτάζουμε επίσης τα ονομαστήρια της Α.Θ.Π, του Οικουμενικού Πατριάρχου Κωνσταντινούπολεως κ. κ. Βαρθολομαίου. Η θέση του Οικουμενικού Πατριάρχη είναι ένας εκκλησιαστικός θεσμός αλλά και τρόπος ζωής και συνέχειας στην καθόλου Ορθοδοξία, του οποίου η σημασία υπερβαίνει κάθε τοπική μικροϊστορική ματιά και σκοπιμότητα στην κοινή πορεία των Ορθοδόξων.

Ο θεσμός ενισχύεται, όταν στη θέση εκλέγεται από ένα πρόσωπο του οποίου εκκλησιαστικό ανάστημα και συνείδηση δύναται να επεκταθεί στα ανοιχτά όρια της λειτουργίας του θεσμού ως μαρτυρία για όλο τον κόσμο, που διακονεί ως υπηρέτης Χριστού.

Αυτή είναι περίπτωση του Πατριάρχη μας. Ο θεσμός -το υψηλό αξίωμα- προϋπάρχει, αλλά και επεκτείνεται με το πρόσωπο, το οποίο ταυτίζεται πλέον με τον Πρώτο ως επέκταση και αληθής μαρτυρία της εκκλησιαστικής μας συνέχειας. Δεν πρόκειται για εγκώμιο, γιατί ο Οικουμενικός Πατριάρχης δεν έχει χρεία τέτοιων πραγμάτων. Για τη σημερινή περισυλλογή οφείλουμε μια αντικειμενική μαρτυρία για το πρόσωπο του Πατριάρχη μας, ειδικά για τους χριστιανούς μας στη Νότια Αμερική, που δεν είχαν την ευκαιρία να τον συναντήσουν πρόσωπο προς πρόσωπο. Γι' αυτό η σημερινή εορτή είναι περισσότερο σημαίνουσα, γιατί εμπεριέχει και τον ανεκπλήρωτο πόθο. Ωστόσο είναι και μια ημέρα για τον ίδιο το θεσμό, στον οποίο ανήκουμε πνευματικά και λειτουργούμε και εμείς ως Ορθόδοξη Εκκλησία στο άκρον της γης.

Το υψηλό αξίωμα- διακονία πίστεως και ελπίδος- του Οικουμενικού Πατριάρχη έχει θεμελιωθεί εδώ και αιώνες και βασίζεται στη ζώσα Παράδοση της Εκκλησίας. Αυτό είναι αδιαμφισβήτητο. Αυτός ο θεσμός είναι «**εγγύηση**» συντονισμού, συνεργασίας και αμοιβαιότητας μεταξύ όλων των τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών. Είναι **θέση-θεσμός** που βρίσκει την ύπαρξη και λειτουργία της στην συνεχή «**υπηρεσία**» της Ορθοδοξίας δια της επέκτασης των δυνατοτήτων και των ευθυνών της, οι οποίες υπερβαίνουν εκείνες μιας τοπικής εκκλησίας. Το «**Primus**» του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινούπολεως-Νέας Ρώμης πρέπει να ερμηνευθεί με βάση τη μοναδική ευθύνη ενώπιον των άλλων

Εκκλησιών: τότε μιλάμε για «*Primus amoris*» -αγάπης- «*Primus Serviti*» – υπηρεσίας-, «*Primus Auxili*» –βοήθειας-, «*Primus Mediationis*» – διαμεσολάβησης-, «*Primus Facilitatis*» –διευκόλυνσης-, «*Primus Armoniae*» – αρμονίας- μεταξύ όλων των τοπικών διακονιών, που λειτουργούν ως η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία. Τούτο απαιτεί την παραδοχή ότι είμεθα ιεραρχικά δομημένο σώμα χάριτος Θεού και ζώσας μαρτυρίας των Πατέρων και των Αγίων μας.

Ο Πατριάρχης μας κ. Βαρθολομαίος, όπως υπογράμμισα και πριν, έχει δώσει άλλη διάσταση στο αξίωμα και τη λειτουργία του θεσμού του Οικουμενικού Πατριάρχη, αφού το έχει ασκήσει *hic et nunc* –εδώ και τώρα- με πλήρη επίγνωση της σημασίας και της εμβλειάς του. Αυτή η νέα διάσταση προϋποθέτει μια νέα προσαρμογή της όλης σημασίας του θεσμού-λειτουργίας τον 21ο αιώνα με όλες τις προκλήσεις που συνεπάγεται αυτή η διαδικασία. Ασφαλώς, η εν λόγω διαδικασία δεν ήταν εύκολη κατά τα χρόνια της Πατριαρχείας αυτού του ξεχωριστού λειτουργού. Ο επαναπροσδιορισμός της σημασίας του θεσμού-λειτουργίας συνεπάγεται τη βαθιά συνειδητοποίησή του, καθώς και ένα ορισμένο όραμα για το πώς και σε ποιό βαθμό πρέπει να επεκτείνει τη ζωντανή ιστορία και παράδοση δημιουργικά και φιλάδελφα στη σύγχρονη εποχή. Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος έχει δείξει ότι κατέχει αυτή τη διπλή συνείδηση. Γι' αυτό, πολλές από τις ενέργειές του θεωρούνται πρωτοποριακές και άλλες αμφιλεγόμενες. Αναγκαία, λοιπόν. Δεν υπήρχε - δεν υπάρχει- άλλος τρόπος. Η ανάδειξη του Πατριάρχη στο θρόνο της Βασιλίδος των πόλεων σήμαινε άμεση επιτάχυνση μηχανισμών, που από καιρό υπήρχαν αχρησιμοποίητοι και που ίσως ο προκάτοχός του -ο Μέγας Αθηναγόρας- είχε ήδη υπαινιχθεί κατά την Πατριαρχεία του. Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ανοίγει μια νέα σελίδα στην ιστορία, όχι μόνο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά και της Ορθοδοξίας στο σύνολό της. Το μέγιστο όλων: Κατόρθωσε να εξισορροπήσει την Πατριαρχική αξία, όπως τη γνωρίζουμε από την εκκλησιαστική μας ιστορία όλοι οι Ορθόδοξοι λαοί, με τη λειτουργία της συνοδικής μας έκφρασης και να κάνει όλους μας μέτοχους της δικής του αξίας, τιμής και ευθύνης. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως το «άνοιγμα» σύμπασης της Ορθοδοξίας στην Οικουμένη. Η στάση του, η θέση του ενώπιον του κόσμου, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ώθησε τους άλλους αρχηγούς των Ορθοδόξων Εκκλησιών να «εξερχονται» από τό τοπικό βεληνεκές, για να συναντήσουν έναν περίπλοκο κόσμο, μαρτυρώντας έτσι και αυτοί τους θησαυρούς της Ορθοδοξίας. Αυτή η ικανότητα επέκτασης σε ένα πολύπλευρο εκκλησιαστικό γίγνεσθαι, όπως είναι η ανά την οικουμένη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου, προκάλεσε τη σταδιακή αντήχηση μιας μοναδικής επαναδιάστασης της διαχρονικής παρακαταθήκης της Παραδόσεως στην παρούσα πραγματικότητα, της οποίας οι ρυθμοί μπόρεσαν να την αφομοιώσουν άνετα, ως δώρημα και ελευθερία αδελφών.

Η «Εποχή Βαρθολομαίου» σημαίνει άνοιγμα και διατήρηση· πρωτοπορία και πιστότητα· πρωτοβουλία και διασφάλιση· με άλλα λόγια, είναι ένα **παράδοξο** που μας **εκπλήσσει** πάντα και μας θέτει «*εις έγρηγορσιν*», για να σταθούμε πάντα στο ύψος των περιστάσεων, τις οποίες «*προκαλεί*» ο πνευματικός μας Πατέρας, πάντα συνεπής στην ευθύνη του ως Πρώτος της Ορθοδοξίας. Ναι, ο Πατριάρχης «*προκαλεί*» επειδή *κοιτάζει πάντα πιά πέρα από την εποχή του*. Είναι

πάντα στο προσκήνιο μιας πραγματικότητας που αφομοιώνει πλήρως, ενώ αισθάνεται τη συνεχή ανάγκη να της χορηγήσει το δώρημα της Ορθοδοξίας.

Η διεθνής του φήμη είναι το αποτέλεσμα αυτής της ενεργούς στάσης - χωρίς καμία προκατάληψη ή υποψία- ενώπιον μιας παγκόσμιας κοινωνίας, στην οποία θέλει να προσχωρήσει ως ζωντανή ενσάρκωση της αρχέγονης Παράδοσης της Ορθοδοξίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Πατριάρχης είναι συνώνυμο «μαρτυρίας». Και η μαρτυρία του δεν είναι μια παρέμβαση εκτός χρόνου και τόπου -μια **θρησκευτική δυστοπία**- σε μια κοινωνία της οποίας οι πνευματικές, θεσμικές, πολιτιστικές και οικονομικές παράμετροι αλλάζουν συνεχώς: η μαρτυρία του ταυτίζεται με μια ανοιχτή και αφοσιωμένη βούληση να ανταποκριθεί σε όλες αυτές τις διαδικασίες και προκλήσεις -πολλές φορές επώδυνες, γιατί ο κόπος μόνο επευλογείται. Ο Πατριάρχης του Γένους, επικεντρωμένος στη μακροβιότερη Παράδοση της Ορθοδοξίας και των Αγίων της- και ως εκ τούτου την πιο ανοιχτή και πρωτοποριακή- παρεμβαίνει, λειτουργεί, συνεργάζεται, δεσμεύεται στην καθημερινή πραγματικότητα ολόκληρου του κόσμου, για να κηρύττει σε όλους ότι η Ορθοδοξία έχει κάτι να είπει, έχει σε κάτι μεγάλο να συμβάλλει, χωρίς προκαταλήψεις απέναντι στον άνθρωπο όπου γης.

Όσοι είχαμε την ιδιαίτερη ευλογία να βρεθούμε κοντά του, τον παρακολουθούμε επί έτη, για να ξεσηκώσουμε τον τρόπο του, ώστε να τον παραδώσουμε στην επόμενη γενιά -αλλά κυρίως να ενεργούμε στη διακονία μας με *επέκταση* πνευματική, δίνοντας την καλή μαρτυρία του έργου αυτού του μέγιστου Πατριάρχου.

Σήμερα οι ευχές είναι ιδιαίτερες, αλλά η προσευχή μας διαρκής.

Εις πολλά έτη, Παναγιώτατε, Πάτερ και Δέσποτα!